

Riksdagens snabbprotokoll

2024/25:40

Fredagen den 29 november

Kl. 09.00–09.44

Det justerade protokollet utkommer inom tre veckor eller vid den tidpunkt som talmannen bestämmer. Talare som vill göra anmärkningar mot snabbprotokollet ska anmäla detta senast kl. 12.00 den tredje vardagen efter sammanträdet.

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 8 november justerades.

§ 2 Anmälan om ny riksdagsledamot

Följande berättelse hade kommit in från Valprovning-nämnden:

Berättelse om granskning av bevis för ny ledamot av riksdagen

Till Valprovning-nämnden har från Valmyndig-heten inkommit bevis om att Kent Kumpula (SD) ut-setts till ny ledamot av riksdagen från och med den 26 november 2024 med anledning av den i riksdagen uppkomna ledigheten efter Lars Wistedt (SD).

Valprovning-nämnden har enligt 14 kap. 30 § val-lagen (2005:837) denna dag granskat beviset för den nya ledamoten och därvid funnit att det blivit utfärdat i enlighet med 14 kap. 28 § vallagen.

Stockholm den 28 november 2024

Svante O. Johansson

ordförande

/Sara Dadnahal
sekreterare

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Sverigedemo-kraternas partigrupp anmält Kent Kumpula som sup-pleant i socialutskottet och i utbildningsutskottet samt Göran Hargestam som suppleant i EU-nämnden och i Nordiska rådets svenska delegation.

Andre vice talmannen förklarade valda till

suppleant i socialutskottet
Kent Kumpula (SD)

suppleant i utbildningsutskottet
Kent Kumpula (SD)

suppleant i EU-nämnden
Göran Hargestam (SD)

suppleant i Nordiska rådets svenska delegation
Göran Hargestam (SD)

§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellat-ioner

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2024/25:232

Till riksdagen

Interpellation 2024/25:232 Kvinnors sjukskriv-ningar på grund av stress av Jessica Rodén (S)

Interpellationen kommer att besvaras onsdagen den 18 december 2024.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade en-gagemang.

Stockholm den 27 november 2024

Socialdepartementet

Anna Tenje (M)

Enligt uppdrag

Johanna Mihaic

Rättschef

Interpellation 2024/25:244

Till riksdagen

Interpellation 2024/25:244 Försäkringskassans be-handling av utrikesfödda av Åsa Eriksson (S)

Interpellationen kommer att besvaras onsdagen den 18 december 2024.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade en-gagemang.

Stockholm den 28 november 2024

Socialdepartementet

Anna Tenje (M)

Enligt uppdrag

Johanna Mihaic

Rättschef

§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner
2024/25:59 och 65 till justitieutskottet
2024/25:63 till socialutskottet

Motioner
2024/25:3263, 3266 och 3269 till socialförsäkringsutskottet
2024/25:3265 och 3267 till socialutskottet

EU-dokument
COM(2024) 497 till skatteutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 13 februari 2025*.

§ 6 Svar på interpellation 2024/25:202 om rättvis ersättning för hemvärnssoldater

Anf. 1 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru talman! Lena Johansson har frågat mig om jag avser att vidta åtgärder för att reformera ersättningssystemet för hemvärnssoldater så att frivilliga ges rättvisa ekonomiska förutsättningar för sitt viktiga engagemang i hemvärdet.

Hemvärdet och de frivilliga försvarsorganisationerna fyller viktiga funktioner för den samlade förmågan inom totalförsvaret och folkförankringen. De utgör ett starkt bidrag till den svenska försvarsviljan.

Intresset för att göra en insats inom hemvärdet och de frivilliga försvarsorganisationerna har ökat i takt med att säkerhetsläget försämrats. Det visar på en stark försvarsvilja hos det svenska folket som behöver tas till vara på alla nivåer.

Det pågår initiativ för att se över förutsättningarna för att öka tillgången till personal och uthålligheten inom det militära försvaret. Hemvärdet utgör en betydande del av krigsorganisationen, organiserad i krigsförband med hög tillgänglighet.

Försvarsmakten har vidtagit åtgärder inom arbetsmiljö, likabehandling och personalplanering för att försäkra sig om att hemvärnssoldaterna i både soldatbefattning och specialistbefattning fortsätter sin tjänstgöring under en längre tid. Exempelvis har myndigheten tagit fram en personalförsörjningsstrategi som inkluderar hemvärnssoldater. Ett arbete har också påbörjats för att se över ersättningar till hemvärnssoldater avseende tjänstgöring utöver avtalstiden.

Vidare har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att analysera hur tillgången till personal inom det militära försvaret kan förbättras i syfte att stärka dess uthållighet (dir. 2024:2). Utredaren ska bland annat analysera om det finns behov av att förändra förmånerna till totalförsvarspliktiga. Förmånerna

innefattar bland annat ersättning under tjänstgöring. Uppdraget ska redovisas i juli 2025.

Jag följer Försvarsmaktens arbete noga och ser fram emot att ta del av utredningens resultat.

Anf. 2 LENA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag tror att försvarsministern och jag är av samma åsikt att hemvärnssoldater – både kvinnor och män – är viktiga för Sverige. Vi vill dem väl och att de ska ha de bästa förutsättningarna, eftersom hemvärdet är en mycket stor del av Försvarsmaktens insatsorganisation.

Hemvärdet består av moderna insatsberedda krigsförband med hög beredskap. Från det att man får larm ska man inom 6 timmar börja lösa sina krigsuppgifter, och inom 24 timmar ska man vara fullt mobiliserad med sin förmåga och ha en uthållighet på 90 dygn.

Utvecklingen inom hemvärdet som den ser ut nu innebär att fler söker sig dit. Det är mot bakgrund av det rådande säkerhetsläget. Hemvärdet förändras även i och med att man har mer avancerad utrustning. Uppgifterna förändras förstås också och blir mer avancerade.

Alla dessa frivilliga som via avtal med Försvarsmakten förbinder sig att tjänstgöra har avtalat om ett visst antal dygn som ägnas åt övning och utbildning. Min fråga gällde en genomlysning av ersättningen och om man skulle titta på det system som finns i dag, som jag upplever som ganska orättvist. Det ger till exempel inte full ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

Ministern svarade att en utredare bland annat ska analysera om det finns behov av att förändra förmånerna för totalförsvarspliktiga. Jag vill mena att sådant tar tid. I juli 2025 ska man ha tittat på om det finns behov av förändring. Men det ser vi nog redan i dag, och det här kan göra att det drar ut ännu mer på tiden. Kan ministern förtydliga svaret? Har jag kanske missuppfattat det?

Anf. 3 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru talman! Tack, Lena Johansson, för en på riktigt viktig interpellation!

Systemet vi har i dag för ersättningsnivåer till hemvärdet tycker inte jag är bra. Det är för fragmenterat och otydligt. Det är en bred flora av ersättningsnivåer. Jag är alltså helt enig med Lena Johansson om att det finns skäl att se över det.

Det finns två delar i detta. Dels en förordning från 1997 som styr ersättningsnivåer för hemvärnssoldater, dels den förordning som jag tror att Lena Johansson är inne på om förmåner för totalförsvarspliktiga. Den senare styr ersättningsnivån som är 90 procent av SGI, och den högsta ersättningsnivån en hemvärnssoldat kan få är 1 413 kronor. Det är rätt så komplext. Det finns också en massa olika nivåer beroende på om man är instruktör och så vidare.

Systemet är inte bra. Regeringen har ett ansvar att se över förordningen. Vid sidan av det bedriver Försvarsmakten arbete när det kommer till ersättning för instruktörer. Det ligger alltså till del på dem. Vi följer

det arbetet. Det finns verkligen starka skäl att se över det här.

Vi tillsatte Roland Ekenberg som utredare. Han är tidigare rikshemvärnschef. Jag tycker att han är en mycket lämplig person i och med att han har goda insikter om just hemvärnets verksamhet och kan se över tillgängligheten till hela Försvarsmaktens personal. Det handlar naturligtvis bland annat om hur vi skulle kunna använda värnpliktiga vid olika konfliktnivåer. Det handlar även om tillgängligheten till reservofficerare och om anställda soldater och varför de avbryter sina avtal och så vidare. Det gäller att se över helheten i personalförsörjningssystemet.

Roland Ekenberg har det viktiga uppdraget att se över förordningen om villkoren för totalförsvarspliktiga. Jag hoppas att Roland Ekenberg när utredningen är klar i juli kommer att beröra det område vi diskuterar.

Låt mig också säga att hemvärnsförbanden är mycket viktiga, och det tror jag att Lena Johansson och jag är helt eniga om. De ska ha förmåga att stödja vid mobilisering och skydda och bevaka militära objekt, basobjekt och samhällskritiska funktioner. Det är även viktigt vid olika typer av hybridoperationer, som vi ju är alltmer exponerade för. Hemvärnets lokala koppling och frivilliga bas skapar hög tillgänglighet, och det bidrar inte minst med folkförankring på ett rätt så unikt sätt, som vi verkligen ska vårda.

Det är naturligtvis inte så att Natomedlemskapet på något sätt minskar vikten av hemvärn. Även om vi i första hand ser att hemvärn ska operera i Sverige kommer de också att vara väldigt viktiga för världsstöd, skydd och bevakning när vi tar emot utländska förband.

Fru talman! Jag vill speciellt lyfta fram en sak som jag tycker att hemvärn har gjort fantastiskt bra under det senaste året, och det är utbildningen av ukrainska soldater i Storbritannien – det som heter Interflex. Där har instruktörer från hemvärn deltagit i ett antal omgångar och utbildat ukrainska soldater. Man har fått väldigt fina utvärderingar, både av britterna som leder det hela och av de ukrainska soldaterna.

När vi får hem dem som har utbildat får vi också hem duktiga instruktörer som har utbildat ukrainska soldater 12 eller 16 timmar om dygnet. Detta är återigen en påminnelse om hur viktigt hemvärn är och hur fina arbetsinsatser man gör men också om det som Lena Johansson efterfrågar, nämligen att det ska vara bra, sjysta och rimliga ersättningsvillkor för hemvärns-soldater.

Anf. 4 LENA JOHANSSON (S):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret!

Vi är så eniga att det egentligen inte finns mycket mer att tillägga, men jag har ändå två frågor.

Den ena handlar om tidsaspekten. Ibland måste man smida medan järnet är varmt. Det här järnet är varmt, och det är en lågt hängande frukt att få vår försvarsförmåga att växa genom att få vårt hemvärn att

växa och må bra. För mig handlar det om tidsaspekten. Hur länge ska man vänta?

Precis som ministern gör i sitt ämbete pratar jag mycket med och träffar många hemvärnssoldater, och det man säger till mig är att det finns två eller möjligtvis tre saker som är tuffa när man är hemvärnssoldat. En sak är att man är borta från sin familj under perioder då man egentligen ska vara ledig, för man har ju ett civilt arbete också. En annan sak är att man faktiskt får betala för sitt engagemang, det vill säga den lönedel som inte kompenseras.

Mot bakgrund av att vi har det som vi har det i världen med det säkerhetspolitiska läget och att vi behöver öka vår försvarsförmåga anser jag att det har tagit lite för lång tid. Sedan kan man skylla på många saker. Det har ju funnits fler regeringar, men nu när det är som det är behöver vi skynda på.

Civildövsvarsministern piskar på både kommuner och det civila samhället om det som man ska göra nu, om det inte påbörjades i går. Jag vill göra ett sådant medskick, att det brådskar. Jag vill också gärna höra om försvarsministern har någon tidsaspekt för när ersättningsfrågan eventuellt kan få en lösning.

Den andra frågan handlar om det som försvarsministern säger i sitt svar, att det pågår initiativ för att se över förutsättningarna för att öka tillgången till personal och uthålligheten inom det militära försvaret. Vad är det för initiativ som pågår? Vem har fått uppdraget, och av vem? Det kan vara jag som har missat något, men jag skulle vilja få detta förklarat. Vad är det för initiativ som pågår?

Anf. 5 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru talman! När det gäller tingens rådande ordning har det varit så under lång tid, även under de åtta år då Socialdemokraterna satt vid makten. Jag såg inte så mycket rörelse i frågan under de mandatperioderna, men det viktiga är vad vi gör framöver.

Som jag har sagt vid andra tillfällen är tid en kostnad, och den är en underskattad kostnad.

Om det förut inom försvarspolitikerna var så att vi hade ont om pengar men att vi, enligt många, hade gott om tid i och med att det säkerhetspolitiska läget var annorlunda då, är det precis tvärtom nu. Vi har fördubblat försvarsinvesteringarna mellan 2020 och 2024, så det finns väsentligt mycket mer pengar.

Däremot är tid en faktor. Vi måste förhålla oss till Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina och att Ryssland återkommande har visat att man tar stora politiska och militära risker. Det är bra att vi är medlemmar av Nato. Då blir vi säkrare och Nato starkare. Men Nato är inte lösningen på allt, utan vi måste också skynda på uppbyggnaden av totalförsvaret.

Med detta sagt har jag, kopplat till utredningen, fört samtal med utredaren om att vi till exempel skulle kunna få ett delbetänkande. Det är en rätt bred utredning – jag tror att det är 17 olika punkter – och vi för en dialog med utredaren om detta.

Det som är svårt att skynda på är de delar i utredningen som berör lagstiftning, där det till del finns ett

grundlagsskyddat krav på att man måste ha ett rimligt beredningsunderlag. Jag tror att utredningen kommer till sommaren, och då kommer vi från regeringens sida naturligtvis att göra allt vi kan för att skynda på processen.

Det handlar om Försvarmaktens viktigaste tillgång, nämligen personalen. Vi kommer aldrig att få någon tillväxt om vi inte får en högre tillgänglighet i personalen. Jag kan lova Lena Johansson att arbetet är högt prioriterat av Förvarsdepartementet och regeringen.

Det var ett initiativ att tillsätta denna utredning, som också berör en rad andra frågor, inte minst ersättningsnivåerna för värnpliktiga, vilket jag tycker är angeläget. Vi har höjt ersättningsnivåerna för officersaspiranter. Det är bra, för vi behöver få in fler officerare.

Jag utesluter heller inte möjligheten att höja ersättningsnivåerna för värnpliktiga, till exempel. Detta är saker som vi kommer att jobba intensivt med under det kommande året.

Jag tror att jag också nämnde något i svaret kopplat till en del av den verksamhet som Försvarmakten bedriver när det gäller detta och kopplat till en personalförsörjningsstrategi som inkluderar hemvärnets personalbesättning. Man arbetar med arbetsmiljö, likabehandling, personalplanering med mera, så det sker en hel del arbete också på personalsidan inom Försvarmakten, vill jag understryka.

Låt mig också säga något om det som Lena Johansson var inne på. Det är väldigt många fler som nu söker sig till hemvärdet, och detta är en fantastisk tillgång och ett uttryck för en stark försvarsvilja. Vi såg det efter att den fullskaliga invasionen av Ukraina bröt ut. Normalt är det 4 500 som söker sig till hemvärdet varje år, men på några månader sökte 29 000.

Det som vi måste se till nu när vi får ett stort inflöde är att vi inte har flaskhalsar i vårt system. Det handlar inte minst om att sådant som säkerhetsprövning tar alltför lång tid, så att människor tröttnar, och att det inte finns bra ersättningsnivåer.

Precis som Lena Johansson sa måste vi smida medan järnet är varmt och det finns ett stort intresse bland befolkningen för att bygga upp ett starkare totalförsvaret. Det är en stor tillgång för vårt land, och vi ska naturligtvis göra vad vi kan för att angripa flaskhalsar.

Anf. 6 LENA JOHANSSON (S):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret!

Precis! Dagens system hämmar hemvärdets anpassning och utveckling då många frivilliga helt enkelt inte har råd att delta i befattningsutbildningar, till exempel, eller utbildningsverksamhet för att få ökad operativ förmåga.

Dagens system utestänger också många specialister, som tidigare har genomgått värdefull militär specialist- eller ledarskapsutbildning, från tjänstgöring. Jag är därför glad att ministern och Försvarmakten är på bollen.

Jag förstår försvarsministern när han hänvisar till att lagändringar har sin gilla gång. Vissa saker kan man

inte skynda på, utan de måste få ta tid. Däremot, menar jag, måste man skynda så mycket man kan, för det är en ytterst viktig fråga. Vi behöver inte bara attrahera, rekrytera, utbilda och utveckla personal utan också behålla personal, enligt den kända ARUBA-modellen.

Jag tackar för svaret. Jag kommer att följa frågans utveckling lika intensivt som jag blir approachad av hemvärnssoldater och frivilliga.

Anf. 7 Förvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru talman! Jag vill tacka Lena Johansson för debatten. Jag uppskattar alla ledamöter som är djupt engagerade i hemvärdet, för det är hemvärdet väl värt. Fortsätt alltså gärna att jaga på mig och regeringen om vi inte gör det vi ska!

Jag vill nämna några saker som är lite kopplade till ersättningsnivåer. Det första är att hemvärdet ska växa från i dag ungefär 22 000 upp till 26 000 och att vi ska ha 40 hemvärnsbataljoner. De utgör som sagt en viktig del av krigsorganisationen.

Det andra jag vill tillägga är att det också kommer en hel del satsningar på hemvärdet i och med det kommande totalförsvarsbeslut som jag hoppas att riksdagen ska fatta i december. Detta behövs, och det handlar om alltifrån fordon och båtar till sensorer, värmesikten, bildförstärkare, taktisk radio och inte minst att man ska ha kvar granatkastare för att kunna möta kvalificerade förband.

Jag tror också att det spelar roll för attraktionen att det finns resurser för den materiella tilldelningen. Det innebär inte att vi inte ska se över ersättningsnivåerna; det ska vi, och vi har gett Roland Ekenberg i uppdrag att göra det.

En sista sak som också är kopplad till hemvärdets verksamhet är frivilligorganisationerna, i och med att de utbildar många av instruktörerna och specialisterna. Lena Johansson vet säkert att vi också har höjt anslagen ganska ordentligt till frivilligorganisationernas arbete. Det finns en väldigt nära samverkan mellan hemvärdet och de frivilliga försvarsorganisationerna, och de är också värda att lyfta fram som en stark del i folkförankringen och ytterst försvarsviljan i Sverige.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2024/25:222 om åtgärder för att minimera skador från mRNA-vaccin

Anf. 8 Socialminister JAKOB

FORSSMED (KD):

Fru talman! Elsa Widding har frågat mig om jag kommer att tillsätta en oberoende och transparent utredning angående starka misstankar om att mRNA-vaccinerna mot covid-19 påverkar människans arvs- massa och om jag kommer att stoppa all användning av produkter baserade på mRNA-teknologin till dess att ovanstående utredning är klar. Hon har också frågat mig om jag kommer att ta fullt ansvar för

konsekvenserna om jag väljer att inte stoppa användningen av mRNA-teknologin.

Processen för kontroll av vacciner är rigorös och omfattande, från forskning och produktion fram till användning. Läkemedelsverket ska kontinuerligt övervaka läkemedels och vacciners säkerhet. Därtill har Läkemedelsverket fått i uppdrag av regeringen att bedriva kontinuerlig fördjupad säkerhetsuppföljning av vacciner mot sjukdomen covid-19, det vill säga sars-cov-2. Alla läkemedel och vacciner, så även vaccin mot covid-19, genomgår en noggrann vetenskaplig testprocess innan de godkänns. Processen styrs av nationella och internationella regelverk som syftar till att skydda befolkningens hälsa och säkerhet.

Vaccinationstäckning och säkerhet följs även upp och övervakas kontinuerligt. Det vaccin som rekommenderas för riskgrupper i Sverige under hösten 2024 är mRNA-vaccinet Comirnaty. Vaccinet har uppdaterats för att fungera mot de virus som sprids, och det skyddar mot allvarlig sjukdom. Låt mig också vara väldigt tydlig med att det inte finns några vetenskapliga belägg för att mRNA-vaccin kan ändra människans arvs massa.

Jag vill avslutningsvis betona att vaccination är en av de mest effektiva metoderna för att förebygga dödliga sjukdomar och för att rädda liv. Vacciner mot covid-19 har avsevärt minskat risken för allvarlig sjukdom, sjukhusinläggning och död, särskilt bland äldre och personer i riskgrupper. Globalt har vaccinet förhindrat miljontals dödsfall. Även i Sverige har vacciner mot covid-19 haft en betydande roll både i att minska belastningen på sjukvården och i att skydda befolkningen mot allvarlig sjukdom och död.

Jag har en god tilltro till den process som finns relaterat till kontroll och övervakning av läkemedel och vaccin, och jag anser att det är viktigt att de som bedöms riskera allvarlig sjukdom i covid-19 även fortsättningsvis kan få det skydd som vaccinet innebär.

Anf. 9 ELSA WIDDING (-):

Fru talman! Man måste givetvis inte vara överens om allt, men jag är rädd att socialministern kanske har missuppfattat en del. Frågan är alltså inte om det förorenande främmande dna:t integreras i mänskliga cellers dna, utan frågan är *hur ofta* detta sker och hur allvarliga effekterna blir.

De genetiska riskerna för människor och deras avkomma är okända. Det är därför det är så angeläget med ytterligare vetenskapliga undersökningar för att fastställa dessa risker. På samma sätt borde regeringen till exempel utreda överdödigheten, som fortsatt är väldigt hög i västvärlden. Om man tittar på åren 2020, 2021 och 2022 ser man att den var högst 2021, när man började vaccinera, och fortsatt väldigt hög 2022. Varför utreder man inte det? Finns det någon koppling till vacciner eller inte?

Health Canada sa först att Pfizers vaccin inte innehåller någon dna-kontaminering i form av SV40-virus. Sedan ändrade man sig och sa att det gör det men att det är så lite att det inte finns någon risk för arv till

nästa generation. Sedan begärde man ut uppgifter från Pfizer, och när man hade fått uppgifterna hemligstämplade man materialet. Det kunde då inte komma till allmänhetens beskådan, och vi kan undra varför.

Doktor Joseph Ladapo, generalläkare i Florida, krävde i januari 2024 ett totalt stopp för användning av mRNA-vacciner till dess att säkerheten har kunnat bevisas. Detta skedde efter att FDA, alltså Food and Drug Administration i USA, misslyckats med att ge en tillfredsställande förklaring till dna-föroreningen i det här vaccinet.

Statsrådet har fått referenserna till alla mina påståenden här i dag.

Statsrådet säger att kontrollen av vacciner är rigorös och omfattande, men det stämmer inte när det kommer till det modifierade mRNA-vaccinet mot covid-19. Under covidpandemin bröts det mot många regler och god praxis för kliniska prövningar. Detta är väldigt ovanligt och extremt riskabelt. Någon – tillverkaren – har slarvat vid tillverkningsprocessen av det modifierade mRNA-vaccinet, och myndigheterna har låtit dem komma undan med det. Jag skulle därför vilja säga att en väldigt mörk skugga vilar över samma myndigheter som statsrådet försvarar. Säkra och effektiva vacciner kan inte produceras så länge tillsynsmyndigheterna inte agerar i allmänhetens intresse.

Jag noterar att Läkemedelsverket exempelvis år 2023 till 73 procent finansierades av läkemedelsindustrin. Jag säger inte att det finns någon koppling.

Statsrådet har fått 38 referenser till mina påståenden samt det brev som skickades ut i måndags till alla statsministrar, hälsoministrar och socialministrar i Norden, Estland, Lettland, Litauen, UK och Grönland. Bakom brevet står en lång rad kvalificerade läkare och medicinska forskare, och de kräver alla ett stopp för användning av modifierat mRNA-vaccin mot covid-19 till dess att en grundlig utredning av dna-kontamineringen har skett. Ungefär hälften av de 432 som har skrivit under är läkare och medicinska forskare, och flera av dem är professorer. Övriga representanter tror jag är politiker och advokater.

Varför finns då denna oro? Jo, det beror på att man vid noggranna undersökningar som nyligen har genomförts fann att alla vaccinflaskor som testades innehöll mätbara nivåer av dna. Den lagstadgade gränsen, som bland andra WHO står bakom, ligger på 10 nanogram per dos, och det värdet har varit mellan 7,8 och 145 gånger högre. Den dna-förorening som har identifierats i flaskorna borde naturligtvis ha brutits ned och avlägsnats från mRNA-komponenten innan det renade mRNA:t kapslades in i lipidnanopartikeln. Nu riskerar i stället de kontaminerade dna-resterna att integreras i mänskliga celler.

Anf. 10 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Fru talman! Jag vill vara väldigt tydlig med att jag är trygg med att de vacciner som används mot covid-19 är av god kvalitet och att de är säkra och effektiva mot allvarlig sjukdom och död.

Som jag uppfattar det vill Elsa Widding stoppa all användning av mRNA-teknologin och de vacciner som beskrivs som en triumf och milstolpe för vetenskapen. Skulle vi göra det skulle människor naturligtvis riskera att bli allvarligt sjuka och dö i covid-19, och därför är det helt enkelt inte aktuellt att stoppa användningen av de här vaccinerna.

Vacciner måste vara säkra, effektiva och hålla god kvalitet för att bli godkända. Övervakningen av vaccin fortsätter också efter att vaccinet är godkänt, och misstänkta biverkningar kan rapporteras av både vårdgivare och patienter. Vi har i dag inga vetenskapliga belägg från prekliniska studier, kliniska prövningar eller övervakningssystemet om att mRNA skulle skada vår arvs massa.

Låt mig också påminna om att det i början av covid-19-pandemin inte fanns något vaccin. Det var ett mycket osäkert läge. Vi stängde ned våra samhällen för att försöka skydda människor från svår sjukdom och död. Väldigt många drabbades väldigt hårt under den här tiden. Många dog av en sjukdom som snabbt spreds över världen.

Sedan dess har vi fått det här vaccinet, som har lett till att vi kunnat öppna våra samhällen. Vetenskaps-samhället har sett dessa enorma möjligheter. Nobelpriset i fysiologi eller medicin 2023 tilldelades upptäckten av mRNA-teknologin, som ledde fram till att vi kunde ta fram detta vaccin. Vaccinet har räddat miljontals liv och gjort det möjligt för oss att återgå till ett normalt liv.

De här vaccinerna har ju, som jag flera gånger har sagt, genomgått en noggrann utvärderingsprocess i flera steg. När vaccinet väl är godkänt övervakas eventuella biverkningar löpande av både svenska myndigheter och EU:s motsvarigheter. Nya vacciner godkänns centralt inom EU, vilket innebär att varje godkänt vaccin granskas av experter från alla medlemsländer.

Detta bygger på vetenskapliga fakta och evidens. Jag litar på de studier och den grundliga regulatoriska kontroll som alla vacciner måste genomgå innan de godkänns. Att utan vetenskapligt stöd påstå att dna-rester i mRNA-vaccinet skulle vara hälsofarligt sprider rädsla och misstro som i värsta fall – om rädslan får människor att välja bort viktigt vaccin – kan leda till ökade dödstal och allvarlig sjukdom.

Denna typ av ifrågasättanden, som det inte finns vetenskapliga belägg för, har kommit fram vid många medicinska genombrott genom historien. Det gällde smittkoppsvaccinet. Det gällde när det kom vaccin mot mässling, påssjuka och röda hund. Det gäller också HPV-vaccinet i dag – även här sprids olika konspirationsteorier om att det skulle leda till en lång rad problem för dem som tar det, exempelvis sterilitet och autoimmuna sjukdomar. Tack vare HPV-vaccinet har vi nu chans att utrota livmoderhalscancer.

Vacciner räddar liv och är otroligt viktiga för vår värld. Vacciner har inneburit några av de största genombrott som har räddat flest liv någonsin. Det gäller också för mRNA-teknologin och de vacciner som vi

nu har fått tillgång till. De har räddat miljontals liv i världen – 1,4 miljoner liv bara i Europa, beräknar Världshälsoorganisationen.

Det är problematiskt att den här typen av ej vetenskapliga påståenden sprids, och det är naturligtvis inte aktuellt att stoppa vaccinationer med säkra, effektiva och godkända vacciner.

Anf. 11 ELSA WIDDING (-):

Fru talman! Jag tror inte att statsrådet hörde ett enda ord av vad jag sa.

Har statsrådet tagit del av de referenser som han har fått? Hörde statsrådet vad jag sa om Health Canada? Det är inte så att man förnekar kontaminering av mRNA-vaccinet; det är inte detta det handlar om.

Ännu fler dog för övrigt när man satte igång att vaccinera 2021. Det jag pratar om är att man ska stoppa det tills man vet mer. Statsrådet ger sig in på väldigt risky business här, skulle jag vilja säga.

I en artikel i Nature Reviews Drug Discovery säger Kathrin Jansen, nyligen pensionerad chef för vaccin-forskning och utveckling på Pfizer, följande angående den snabba utveckling som skedde: Vi flög flygplanet medan vi fortfarande byggde det. Fundera lite på det – här kanske vi har förklaringen.

Apropå myndigheternas trovärdighet hoppas jag att statsrådet har inkluderat följande tre punkter i den analys han framför här.

För det första: Covid-19-vaccinerna har aldrig ens testats för sin förmåga att blockera virusöverföring och skyddar alltså ej mot smittspridning. Europeiska tillsynsmyndigheter, liksom regeringar och statliga organ, vilseledde alltså människor för att få dem att acceptera dessa produkter. Har inte detta påverkat myndigheternas trovärdighet? Här vill jag gärna påminna statsrådet om texten i Nürnbergkoden, det vill säga förbudet mot att utsätta människor för experiment och mot att tvinga, pressa eller övertala människor att delta i medicinska experiment mot deras vilja.

För det andra: Covid-19-vaccinerna resulterade i en aldrig tidigare skådad nivå av rapporterade biverkningar, inklusive dödsfall. Analyser av offentliga data visar dessutom, Jakob Forssmed, att det var helt slumpartat vilket vaccinparti en person fick och därmed även slumpartat vilka biverkningar personen drabbades av efter sprutan. Den som hade otur att få en spruta från ett riktigt dåligt parti med modifierat mRNA-vaccin löpte en risk på 1 på 20 att bli mycket svårt sjuk eller dö. Andra, som fick sitt vaccin från det mest gynnsamma vaccinpartiet, löpte i stället minimal risk att bli sjuka eller dö.

För det tredje: Analyser utförda av flera oberoende forskare visar nu att Pfizers och Modernas produkter var kontaminerade med varierande och unikt höga nivåer av residuellt dna. Det är denna kontaminering som dagens debatt handlar om.

Jag vill gärna påminna statsrådet om att samtliga dessa tre punkter är väl dokumenterade i den vetenskapliga litteraturen. Lipidnanopartiklar, alltså den lilla fettddroppe som bär mRNA:t och får in det i cellen,

kan tas upp av alla organ i kroppen, inklusive hjärnan, hjärtat, levern, äggstockarna och testiklarna, och distribueras till cellerna där. Detta vet statsrådet, för han tog del av Pfizers biverkningsdata, som han fick av mig i slutet av vår debatt i våras. Det injicerade materialet är alltså inte bara aktivt på injektionsstället, som många oseriösa lurendrejare har hävdad i svenska medier.

Hur kan ett vaccin betraktas som säkert och effektivt när knappt någon ens vet vad det innehåller? Fråga EMA!

Den holländska hälsoministern sa i parlamentet att de åtgärder som vidtogs i Holland under pandemin styrdes av Nato. Vad menar hon?

Säkra och effektiva vacciner är av största vikt. Därför kräver alla de läkare, politiker och advokater som har signerat brevet till statsministrar, hälsoministrar och socialministrar i Norden, Estland, Lettland, Litauen och UK samt på Grönland å allmänhetens vägnar att mRNA-vaccinerna omedelbart stoppas och återkallas, att en oberoende och transparent utredning går igenom vaccinernas godkännande och användning och att det läggs fram vetenskapliga bevis som visar att det inte finns någon risk för skador på mänskligt dna på grund av dessa produkter.

Att bara lättvindigt vifta bort bevis för denna kontaminering visar på en oerhörd ignorans och likgiltighet inför människors hälsa.

Anf. 12 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Fru talman! Det är svårt att bemöta allt som Elsa Widding säger, men jag ska ändå göra ett litet försök i några avseenden.

Elsa Widding påstår till exempel att myndigheter inte agerar i allmänhetens intresse. Det är naturligtvis inte sant. Myndigheterna har ett tydligt uppdrag att skydda befolkningens liv och hälsa, och det är under dessa förutsättningar och med detta uppdrag de arbetar. Jag vågar också påstå att de gör det väl. Dessutom har de uppbackning av hela vetenskapssamhället när det gäller vikten av vaccin och att vaccinerna är säkra samt när det gäller att nyttan tydligt överskrider de risker som finns med vaccin.

Så är det förstås också i det här fallet. Vi ska vara glada för att denna process gick väldigt snabbt, för det ledde till att vi kunde rädda fler liv och kunde öppna våra samhällen snabbare. Därefter har vaccinerna fått fulla godkännanden. Processen har fortlöpt – man har gått från ett villkorat godkännande till ett fullt godkännande. Därefter fortsätter övervakningen av mRNA-vaccinerna. Man fortsätter alltså att följa dem.

Läkemedelsverket i Sverige har fått i uppdrag av regeringen att göra en kontinuerlig fördjupad säkerhetsuppföljning av vacciner mot sjukdomen covid-19. Att i detta läge stoppa vaccinerna skulle vara djupt ansvarslöst och helt vetenskapsfientligt.

Elsa Widding påstod, om jag uppfattade hennes inlägg rätt, att hela vetenskapssamhället skulle bestå av lurendrejare och att människor har fått vacciner mot

sin vilja. Det har de inte fått; det har ju varit frivilligt att ta vaccin.

Vaccin räddar liv, och mRNA-teknologin har fått Nobelpriset för det genombrott som detta har inneburit. Det har stor potential att fortsätta rädda liv, precis som andra medicinska genombrott på vaccinområdet har haft under de senaste seklerna. Det har varit några av de största framgångarna i mänsklighetens historia.

Jag är tacksam mot de forskare och det vetenskapssamhälle som har tagit fram vacciner för att skydda människors liv och hälsa. Jag är också glad för att vi har väldigt rigorösa och välfungerande processer innan vi godkänner ett vaccin. Det borgar för att vacciner är säkra och för att befolkningen kan ha stor tilltro till vacciner och de processer som leder fram till att man godkänner ett vaccin. Jag tror att det är skälet till att väldigt många i Sverige tar vaccin, inte minst inom barnvaccinationsprogrammet. De barn som sitter på läktaren i dag växer ju upp i en säkrare och bättre värld och riskerar inte längre att drabbas av sjukdomar som skulle kunna leda till deras död, som tidigare generationer har riskerat.

Nu har vi chansen att utrota livmoderhalscancer under de kommande åren om tillräckligt många tar det vaccinet. Det hoppas jag verkligen, för även det skulle vara en fantastisk framgång för mänskligheten.

Anf. 13 ELSA WIDDING (-):

Fru talman! Jag vet inte riktigt varför statsrådet pratar om andra vacciner. Jag pratar om modifierade mRNA-vacciner och inget annat.

Frivilligt? Påtryckningarna var enorma. Människor lurades att tro att om de tog dessa vacciner hindrades smittspridning. Minns statsrådet inte det?

Dessutom är dessa mRNA-vacciner redan stoppade i till exempel vissa delar av Australien av just den anledning vi pratar om.

Modifierade mRNA-vacciner mot covid-19 medför hälsorisker som inte studerades tillräckligt innan vaccinerna fick sitt nödgodkännande och direkt därefter började injiceras i världens befolkning. Lipidnanopartiklarna stannar inte vid injektionsstället utan når blodomloppet och därigenom flera organ. Om celler i blodkärlen tar upp dessa partiklar kommer de att orsaka kärlskador och blodproppar, vilket leder till ökad risk för stroke, hjärtinfarkt och andra akuta kärlsjukdomar. Detta borde statsrådet känna till om han har läst data från Pfizer. Alla dessa tillstånd är väl dokumenterade i den medicinska litteraturen och i nationella system för rapportering av biverkningar. Punkt slut. På samma sätt kan lipidnanopartiklarna påverka organ som hjärna, hjärta, lungor, njurar etcetera.

Även om nämnda risker gäller hela mRNA-vaccintekniken måste givetvis de potentiellt allvarliga hälsoriskerna på grund av den kontaminering med bakteriellt dna vi pratar om i dag också undersökas. Utvecklingen av säkra och effektiva vacciner är beroende av en öppen och tillförlitlig tillsyn av vaccintillverkarna. En positiv förändring börjar med ett erkännande av fel, och denna process måste inledas omedelbart innan fler

liv riskerar att gå förlorade på ett slarvigt och onödigt sätt. Ett väldigt stort ansvar vilar här på statsrådets axlar.

Anf. 14 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Fru talman! Anledningen till att jag tar upp också andra vacciner är för att liknande kritik och ifrågasättanden på ovetenskaplig grund har skett vid andra vaccingombrott. Det allvarliga är att denna typ av desinformation snabbt kan spridas över världen, vilket kan göra att människor inte tar godkända, säkra vacciner som har genomgått ett antal kliniska faser och dessutom fortsätter att övervakas.

Jag tar även upp andra vacciner för att de precis som mRNA-vaccinerna har inneburit stora genombrott för mänskligheten och människors liv och hälsa. Enligt Världshälsoorganisationen har mRNA-vaccinerna bara i Europa räddat 1,4 miljoner liv. Dessa människor har i stället för att avlida kunnat fortsätta leva tillsammans med nära och kära och fått ett bättre liv. Det är viktigt.

Det är också väldigt viktigt att dessa processer är säkra, och det är de. Det är viktigt att vi fortsätter att stå upp för vetenskapen och de tusentals forskare som säger att detta är bra och viktigt och skyddar mot svår sjukdom och död. Nästan var och en förstår att det därför skulle vara mycket allvarligt att stoppa detta. Det påstås att dessa vacciner skulle ha stoppats i delar av Australien, men det tror jag inte är korrekt.

Vi behöver fortsätta att vaccinera. I dag får till exempel för få personer med hemtjänst vaccin mot covid-19. Det är dock viktigt att människor i riskgrupper får vaccin, för det skyddar fortsatt mot allvarlig sjukdom och död.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 28 november

2024/25:243 Bekämpning av arbetslivskriminalitet
av *Hanna Westerén* (S)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2024/25:244 Försäkringskassans behandling av utrikesfödda

av *Åsa Eriksson* (S)

till statsrådet Anna Tenje (M)

2024/25:245 Hantering av offer för politiskt förtryck i Belarus

av *Carina Ödebrink* (S)

till statsrådet Johan Forssell (M)

2024/25:246 Försvarets samverkan med vindkraftsintressenter

av *Adrian Magnusson* (S)

till försvarsminister Pål Jonson (M)

§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 28 november

2024/25:512 Den svenska dokumentärfilmens ekonomiska situation

av *Lawen Redar* (S)

till kulturminister Parisa Liljestränd (M)

2024/25:513 Arbetslösheten i Skåne

av *Adrian Magnusson* (S)

till arbetsmarknads- och integrationsminister Mats Persson (L)

2024/25:514 Kinas användning av FN:s generalforsamlings resolution 2758

av *Nima Gholam Ali Pour* (SD)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:515 En tydligare definition av begreppet egenvård

av *Ulrika Westerlund* (MP)

till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2024/25:516 Hantering av tomma lustgastuber

av *Åsa Eriksson* (S)

till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2024/25:517 Utförsäljning av statlig verksamhet

av *Peder Björk* (S)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2024/25:518 Konsekvenser av utförsäljningen av Bilprovningen

av *Peder Björk* (S)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2024/25:519 Oseriösa och kriminella aktörer inom LSS-boenden

av *Nadja Awad* (V)

till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall (M)

2024/25:520 Den kyrkoantikvariska ersättningen

av *Runar Filper* (SD)

till kulturminister Parisa Liljestränd (M)

2024/25:521 Hotet mot strömmingen

av *Malin Larsson* (S)

till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2024/25:522 Fördröjning av beslut om medborgarskap

av *Annika Hirvonen* (MP)

till statsrådet Johan Forssell (M)

2024/25:523 Uppgörelse mellan regeringen och SD med anledning av SOU 2024:63

av *Rasmus Ling* (MP)

till statsrådet Johan Forssell (M)

2024/25:524 Utsatta barn som lever i skuggsamhällen

av *Carita Boulwén* (SD)

till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall (M)

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 9.44.

Sammanträdet leddes av andre vice talmannen.

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om ny riksdagsledamot	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval.....	1
§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott.....	2
§ 6 Svar på interpellation 2024/25:202 om rättvis ersättning för hemvärnssoldater	2
Anf. 1 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	2
Anf. 2 LENA JOHANSSON (S)	2
Anf. 3 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	2
Anf. 4 LENA JOHANSSON (S)	3
Anf. 5 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	3
Anf. 6 LENA JOHANSSON (S)	4
Anf. 7 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	4
§ 7 Svar på interpellation 2024/25:222 om åtgärder för att minimera skador från mRNA-vaccin	5
Anf. 8 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	5
Anf. 9 ELSA WIDDING (-)	5
Anf. 10 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD).....	6
Anf. 11 ELSA WIDDING (-)	6
Anf. 12 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD).....	7
Anf. 13 ELSA WIDDING (-)	7
Anf. 14 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD).....	8
§ 8 Anmälan om interpellationer	8
§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar	8
§ 10 Kammaren åtskildes kl. 9.44.	9